

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
B.V.D.

's-Gravenhage, - 4 FEB. 1956
Javastraat 68

No. : 325041
Bijl. : 1

GEHEIM

Betr. : I.D.V.F.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden betreffende de Internationale Democratische Vrouwenfederatie, de communistische mantelorganisatie, waarbij de Nederlandse Vrouwenbeweging is aangesloten.

De bedoeling van het rapport is in de eerste plaats aan te tonen, dat er een strakke gezagsverhouding bestaat tussen het hoofdkwartier der I.D.V.F. en de N.V.B. Daarnaast is enige aandacht besteed aan de positie der I.D.V.F. als internationale communistische organisatie.

Tenslotte wordt de steunverlening aan de Wereldvredeeraad en de samenwerking met het Wereldvakverbond behandeld.

De bij het rapport gevoegde bijlagen dienen ter adstructie van het betoog. Zij berusten op authentieke gegevens, hetgeen de noodzaak van een zeer beperkte circulatie met zich brengt en tevens impliceert, dat van de inhoud van dit rapport tegenover derden geen gebruik kan worden gemaakt.

Een exemplaar van dit rapport zond ik rechtstreeks aan Zijne Excellentie de Minister-President, alsmede aan Uw ambtgenoten van Buitenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE

G E H E I MINTERNATIONALE DEMOCRATISCHE VROUWENFEDERATIEInleiding

Op 1 December 1955 werd het tienjarig bestaan gevierd van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie (I.D.V.F.). Deze internationale communistische mantelorganisatie, waarvan het hoofdkwartier is gevestigd in Oost-Berlijn, eist voor zich het recht op te spreken namens 200 miljoen vrouwen, verspreid over meer dan 80 landen.

Met de bedoeling enig inzicht te verschaffen in de wijze, waarop door het I.D.V.F.-hoofdkwartier leiding wordt gegeven aan de aangesloten nationale vrouwenorganisaties, is een aantal stukken verzameld, waaruit de gevolgde methode duidelijk blijkt. Uittreksels uit deze stukken zijn als bijlagen bij dit rapport gevoegd.

Positiebepaling

Vooraf zij opgemerkt, dat sinds de oprichting in 1945 de door de I.D.V.F. ontplooidde activiteiten steeds worden bepaald door drie motieven:

- (1) de communistische strijd voor de vrede;
- (2) de gelijkberechtiging van de vrouw;
- (3) de bescherming van het kind.

Het accent valt daarbij op de strijd voor de vrede, terwijl (2) en (3) worden gehanteerd als hulpmiddelen in die strijd en als wekroep moeten dienen voor bredere massa's, uitgaande buiten de rijen, welke gewoonlijk door de communistische vrouwenorganisaties worden bereikt.

Sinds de oprichting in November 1950 van de Wereldvredesraad is de gehele organisatie der I.D.V.F. erop ingesteld, - met behoud van eigen zelfstandigheid - de leiding van de Wereldvredesraad te volgen en de acties van deze Raad te ondersteunen. In Maart 1951 reeds werden door het I.D.V.F.-hoofdkwartier aan "de nationale secties" richtlijnen gegeven betreffende de ondersteuning - op nationaal en internationaal niveau - van de acties van de Wereldvredesraad. (Met "de nationale secties", ook wel aangeduid als "de nationale organisaties", worden bedoeld de bij de I.D.V.F. aangesloten nationale vrouwenorganisaties.)

Hoe de verhouding met het Wereldvakverbond is, valt moeilijker vast te stellen. Enig houvast geeft een resolutie, die in November 1949 op de zitting van de Raad der I.D.V.F. (het hoogste vertegenwoordigend bestuursorgaan) in Moskou werd aangenomen. Hierin worden de nationale secties opgeroepen tot samenwerking met de "progressieve vakverbonden". Aan het Uitvoerend Comité en aan het secretariaat der I.D.V.F. wordt bovendien de aanbeveling gedaan "in nauw contact te treden met het W.V.V. en de acties ter verdediging van de economische belangen van de arbeiders te ondersteunen".

Of hieruit in de praktijk een reële samenwerking is gegroeid, valt moeilijk na te gaan. Wellicht zal de "Eerste Wereldconferentie van vrouwelijke werknemers", die medio 1956 onder auspiciën van het W.V.V. zal worden gehouden, nieuwe aanknopingspunten geven. Uit wat tot nog toe van de voorbereidingen bekend is geworden, krijgt men de indruk, dat hier sprake is van een zuivere W.V.V.-aangelegenheid. In het voorbereidingscomité zijn echter twee I.D.V.F.-functionarissen opgenomen.

Werkmethode: richtlijnen

Tot de middelen, waarover het I.D.V.F.-hoofdkwartier beschikt bij het geven van leiding aan haar nationale secties, behoort onder meer de

G E H E I M

algemene berichtgeving over al die gebeurtenissen in de wereld, waarin voor de communistische vrouwenbeweging mogelijkheden tot actie en agitatie kunnen zitten, en over bepaalde door nationale secties gevoerde acties. Het merendeel van deze berichten wordt gebundeld in het I.D.V.F.-nieuwsbulletin, bestemd voor algemene berichtgeving, meestal zonder commentaar. Belangrijke gebeurtenissen en acties, waarbij adhaesiebetuigingen en steunverlening van de nationale secties wordt gewenst, worden in de vorm van aparte brieven uitgezonden. (Dergelijke brieven worden veelal verzonden aan particuliere adressen en van een gefingeerde afzendersnaam voorzien.)

Het hoofdkwartier van de I.D.V.F. is hierbij te zien als een apparaat, waarin aan de ene kant een stroom van berichten van over de gehele wereld wordt opgezogen en waar aan de andere kant gemodelleerde berichten, commentaren en soms aanwijzingen uitkomen. Met de aanwijzingen - meestal vastgelegd in brieven, zoals hierboven reeds werd vermeld - kan de I.D.V.F. zuinig zijn; de nieuwsbulletins kunnen voor de goede verstaanders volstaan met een half woord. Het belang van deze nieuwsbulletins dient dan ook hoog te worden aangeslagen.

Naast de hierboven besproken "routine-berichtgeving" staan er voor het I.D.V.F.-hoofdkwartier een aantal andere wegen open om de nationale secties te leiden. In het kort zijn daarbij te vermelden: conferenties en congressen (ideale trefpunten), bezoeken van nationale vrouwenleidsters aan het I.D.V.F.-hoofdkwartier en van functionaressen van het hoofdkwartier aan de landen van de nationale secties, bezoeken van functionaressen der nationale secties over en weer, - tochten, die naar de praktijk aantoonen, bij voortdurende worden ondernomen.

Tenslotte is er de publicatie van resoluties en appèls, meestal gericht tot "alle vrouwen van de wereld", ter beschikking gesteld aan de nationale secties en al dan niet vergezeld van speciale brieven, waarin nader op de uitwerking wordt ingegaan. Naast de eigen resoluties en appèls (waaraan de I.D.V.F.-signatuur nu eens wel, dan weer niet wordt toegevoegd, al naar gelang situatie en doel vergen) vallen daaronder de door de I.D.V.F. overgenomen of aanbevolen resoluties en appèls van de Wereldvredeesraad en de van de zijde van de Wereldvredeesraad geïnspireerde I.D.V.F.-resoluties en -appèls.

Als voorbeelden van de vorm, waarin de richtlijnen door het I.D.V.F.-hoofdkwartier worden gegoten, kunnen de bij dit rapport gevoegde bijlagen I tot en met VI dienen.

De bijlagen I tot en met V geven een beeld van de wijze, waarop de ondersteuning van de Wereldvredeesraad over de periode van één jaar (Maart 1951 - Maart 1952) in banen werd geleid.

In bijlage VI wordt de resolutie van de Raad der I.D.V.F. van November 1949 behandeld, waarin de samenwerking met het Wereldvakverbond aan de orde wordt gesteld.

Werkmethode: rapporten

Door de nationale secties wordt op de door het I.D.V.F.-hoofdkwartier gegeven leiding een tegenspel geleverd door het inzenden van rapporten en berichten, die het hoofdkwartier in staat stellen zich een beeld te vormen van:

gebeurtenissen in de landen van de nationale secties, waarin stof zit voor de communistische vrouwenbeweging;

sociale, economische en politieke verhoudingen in de landen van de nationale secties;

activiteiten, acties en organisatie van de nationale secties.

Enkele malen kon worden vastgesteld, dat rapporten als hier bedoeld in de bagage voorkwamen van N.V.B.-functionaressen, die op weg waren naar

G E H E I M

I.D.V.F.-bijeenkomsten.

Van elk der hier genoemde soorten van berichtgeving zijn bij dit rapport een of meer voorbeelden gevoegd. Hierbij wordt aangete- kend, dat geenszins naar volledigheid is gestreefd. Slechts dat materiaal is gekozen, waaruit ten duidelijkste blijkt, dat het I.D.V.F.-hoofdkwartier van de nationale secties een uitermate gedetailleerde berichtgeving verlangt - en krijgt. De desbetreffende bijlagen zijn genummerd van VII tot en met XI.

Slotopmerking

Dat van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie niet is te verwachten, dat zij de loyaliteit van de Nederlandse Vrouwenbeweging tegenover de Nederlandse regering zal verhogen, moge blijken uit de volgende passages, overgenomen uit de bij dit rapport gevoegde bijlagen:

(Bijlage X, pagina 3, berichtgeving N.V.B. over in October 1949 gehouden congres.)

"Uitvoerig werd gediscussieerd over de neutraliteitsgedachte "in de Nederlandse Vrouwenbeweging. Aangetoond werd, dat het onmogelijk is neutraal te blijven en dat wij progressief moeten zijn. "Wij kiezen de zijde van hen, die werkelijk vrede wensen, en de "voornaamste kracht in de strijd voor de vrede is de Sowjet-Unie."

(Bijlage VII, pagina 2, resolutie Raad I.D.V.F. November 1949.)

"De Raad roept de nationale democratische vrouwenorganisaties "op, de verradersrol van de reactionaire leiders van de vakbewe- "gingen, die een aanvalspolitiek tegen het levenspeil van de werken- "de massa voeren en tegelijkertijd een scheuring brengen in het "eenheidsfront van de arbeiders voor hun economische rechten, dage- "lijks te ontmaskeren en eveneens die van de vrouwenorganisaties, "die de regering steunen."

Vermeldenswaard in dit verband zijn voorts de bewoordingen, waarin het I.D.V.F.-hoofdkwartier in November 1951 de ontvangst bevestigde van een bericht van de Nederlandse Vrouwenbeweging:

"Uw brief [.....] verschafte ons uitermate interessante bij- "zonderheden van de actie, die U hebt gevoerd voor de versterking "van Uw organisatie en voor de aaneensluiting van de Hollandse vrou- "wen in de strijd voor de vrede tegen de oorlogspolitiek van Uw "regering."

(Bijlage III, Korea-actie I.D.V.F. 1951.)

In Maart 1951 werd door het I.D.V.F.-hoofdkwartier aan de nationale secties verzocht deel te nemen aan de hulpverleningscampagne voor Noord-Korea. Voor elke nationale sectie, gelegen in een land, dat aan de zijde der Verenigde Naties aan de oorlog in Korea deelnam, werd bij dit verzoek een opgave gevoegd van de bijdrage, die door haar regering aan de strijdkrachten der V.N. werd geleverd.

Conclusie

De I.D.V.F. is een internationale communistische mantelorganisatie, die de buitenlandse politiek der Sowjet-Unie ondersteunt. In de praktijk richt zij zich daarbij naar de politiek van de Wereldvrede Raad. De op eigen terrein en onder eigen verantwoordelijkheid ondernomen acties passen te allen tijde in het kader der communistische vredesbeweging.

De aanwezigheid van Sowjet-Russische vrouwen in topfuncties der I.D.V.F. vormt een garantie voor de ondersteuning door deze organisatie van de Sowjet-Russische buitenlandse politiek. Een niet te onderschatten factor is daarbij de gelegenheid, waarmede deze Russische vrouwen haar

GEHEIM

werk verrichten. Op I.D.V.F.-congressen en -conferenties blijkt telkens weer, dat de politieke inleidingen van de Sowjet-Russische gedelegeerden grondiger zijn voorbereid dan die der overige afgevaardigden.

N.B. In de opzet van dit rapport is geen aandacht besteed aan de band tussen nationale secties der I.D.V.F. en nationale communistische partijen. Deze zal van land tot land verschillen. Opgemerkt zij slechts, dat in Nederland de band tussen N.V.B. en C.P.N. zeer hecht is.

Januari 1956.

STEUN I.D.V.F. AAN WERELDVREDESRAAD.

In Maart 1951 werden door de Internationale Democratische Vrouwenfederatie aan de nationale secties richtlijnen gezonden betreffende de ondersteuning op nationaal en internationaal niveau van de acties der Wereldvredeesraad.

Aan de richtlijnen is het karakter van directe aanwijzingen ontnomen doordat in de tekst enkele malen naast de nationale I.D.V.F.-organisaties "alle vrouwen" der wereld worden genoemd.

In de richtlijnen wordt herinnerd aan het grote belang van de besluiten van het (Tweede) Wereldvredeescongres. Door de Raad van de I.D.V.F. wordt de oprichting van de Wereldvredeesraad toegejuicht en worden de nationale secties opgeroepen de resoluties van de Wereldvredeesraad te ondersteunen, in het bijzonder die, welke betrekking hebben op een vreedzame regeling van het Duitse probleem, op de Japanse kwestie en de Koreaanse kwestie en op het sluiten van een vredesverdrag tussen de Grote Vijf.

Opgemerkt zij nog, dat deze richtlijnen de uitwerking zijn van de besluiten van de derde raadszitting der I.D.V.F., die van 1 tot 5 Februari 1951 in Berlijn werd gehouden en waar onder meer werd behandeld de taak van de I.D.V.F. bij het uitvoeren van de besluiten van het Tweede Wereldvredeescongres.

G E H E I M

ACTIE "DEMOKRATISCHE FRAUENBUND DEUTSCHLANDS" TEGEN
REMILITARISATIE VAN WEST-DUISTLAND.

In Maart 1951 werd door de Internationale Democratische Vrouwenfederatie aan de aangesloten verenigingen in Frankrijk, België, Holland, Denemarken en Oostenrijk bericht, dat de "Demokratische Frauenbund Deutschlands" in West-Duitsland steun vroeg in haar strijd tegen de remilitarisatie van West-Duitsland en beoogde begin Mei aan de landsgrenzen een aantal internationale bijeenkomsten te organiseren met vrouwen uit bovengenoemde nabuurlanden. Door de I.D.V.F. werd dit initiatief, dat zij in het kader van haar algemene campagne tegen de Duitse herbe wapening als zeer gelukkig beschouwde, bij de nationale verenigingen aanbevolen. Deze werden uitgenodigd zich voorts rechtstreeks in verbinding te stellen met de D.F.D.

N.B. Dit is een voorbeeld van de wijze, waarop een initiatief van een nationale sectie door het I.D.V.F.-hoofdkwartier op internationaal niveau wordt gebracht.

KOREA-ACTIE en KOREA-COMMISSIE I.D.V.F.

Op de derde zitting van de Raad der Internationale Democratische Vrouwenfederatie, die van 1 tot 5 Februari 1951 in Berlijn werd gehouden en waaraan door afgevaardigden uit 33 landen werd deelgenomen, werd door de Chinese delegatie een voorstel gedaan tot het lanceren van een campagne van solidariteit met het Koreaanse volk.

In Maart 1951 werd door het hoofdkwartier van de I.D.V.F. aan dit voorstel uitvoering gegeven door het lanceren van een internationale campagne voor het bijeenbrengen van fondsen, kleding en medicijnen.

Aan de nationale secties werd verzocht om ondersteuning van deze campagne. Voor elke nationale sectie, gelegen in een land, dat aan de zijde der Verenigde Naties aan de oorlog in Korea deelnam, werd bij dit verzoek een opgave gevoegd van de bijdrage, die door haar regering aan de strijdkrachten der V.N. werd geleverd.

De door de I.D.V.F. opgestelde lijst van in te zamelen medicijnen omvatte: medicijnen, vitaminen, penicilline, streptomycine en medicamenten ter bestrijding van typhus, malaria en pokken, chirurgische instrumenten, antiseptische middelen, etc.

Op dezelfde I.D.V.F.-raadszitting van Februari 1951 werd door de aldaar aanwezige Koreaanse gedelegeerde aan de Raad het voorstel gedaan, een internationale delegatie naar Korea te zenden, die zich ter plaatse zou kunnen overtuigen van de gevolgen van de oorlog voor het Koreaanse volk.

Het bezoek van deze "Korea-commissie" kreeg in Mei van dat jaar haar beslag.

N.B. Met de campagne voor het bijeenbrengen van fondsen, kleding en medicijnen treedt het I.D.V.F.-hoofdkwartier op het terrein van het Rode Kruis. De opgave aan bepaalde nationale secties van de bijdrage, die door de regering van haar land werd geleverd aan de strijdkrachten der Verenigde Naties, is op zijn minst suggestief.

G E H E I M

KOREA-COMMISSIE I.D.V.F.

Op 29 December 1951 werd door het hoofdkwartier van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie aan een zestal Westeuropese leden van de Korea-commissie van de I.D.V.F. (die in Mei 1951 een bezoek aan Noord-Korea bracht om een onderzoek in te stellen naar "de bacteriologische oorlogvoering der Amerikanen") medegedeeld, dat de Algemene Vergadering der Verenigde Naties op 4 Januari 1952 in Parijs zou beginnen met de discussies over Korea.

Aan bovenbedoeld zestal werd verzocht vanaf 5 Januari 1952 in Parijs aanwezig te zijn, ten einde op 6 en 7 Januari bezoeken af te leggen bij verschillende gedelegeerden der Verenigde Naties en om ondersteuning te vragen van de eis der "Internationale enquêtecommissie van vrouwen" (de Korea-commissie van de I.D.V.F.) tot onmiddellijke beëindiging van de oorlog in Korea.

Het zestal zou voorts moeten deelnemen aan een op 5 en 6 Januari 1952 te houden bijeenkomst van niet-gouvernementele organisaties. De reiskosten zouden voor rekening zijn van de betrokken nationale I.D.V.F.-secties, voor onderdak zou worden gezorgd door de "Union des Femmes Françaises". Françoise LECLERCQ, functionaresse der "Union des Femmes Françaises", zou zich belasten met de ontvangst van en de zorg voor de delegatie. Dat het hoofdkwartier van de I.D.V.F. zo laat was met deze oproep was een gevolg van het feit, dat men de agenda van de Algemene Vergadering der Verenigde Naties niet eerder had gekend.

De namen van het zestal opgeroepen vrouwen luiden:
Monica FELTON (Engeland),
Kate FLERON (Denemarken),
Elisabeth GALLO (Italië),
Germaine HANNEVART (België),
Trees SUNITO-HEIJLIGERS (Nederland),
Eva PRIESTER (Oostenrijk).

N.B. Een en ander moet gezien worden als een poging, het werk van de Korea-commissie voor het forum der Verenigde Naties te brengen.

G E H E I M

ACTIE I.D.V.F. BACTERIOLOGISCHE OORLOGVOERING.

Door het hoofdkwartier van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie werd in Maart 1952 aan haar in "het Westelijk blok" gelegen nationale secties medegedeeld, dat de tijd gekomen was voor een grootscheepse actie tegen de bacteriologische oorlog, die door het Amerikaanse opperbevel in Korea werd gevoerd tegen het Koreaanse en Chinese volk!

Aan de I.D.V.F.-organisaties werd in naam van de voorzitter, mevrouw Eugénie COTTON, gevraagd om ondersteuning van de oproep van de voorzitter van de Wereldvrede Raad, JOLIOT-CURIE, en de vice-voorzitter van de I.D.V.F., tevens voorzitter van de Federatie van Chinese Vrouwen, mevrouw TSAI CHANG.

Door het I.D.V.F.-hoofdkwartier werd bij de nationale secties aangedrongen op het starten van campagnes. De volgende acties werden daarbij aanbevolen:

- 1) het zenden van protestbrieven, protest-telegrammen en protest-petities aan het Secretariaat van de Verenigde Naties, president TRUMAN, de Amerikaanse ambassades en de eigen regeringen;
- 2) het stimuleren van initiatieven tot het aannemen door verenigingen, vakverenigingen, coöperaties, vredesorganisaties en maatschappelijke groeperingen van resoluties tegen het gebruik van bacteriologische wapens;
- 3) optochten met leuzen, demonstraties en protestbijeenkomsten;
- 4) het benutten van I.D.V.F.-materiaal over deze zaak bij verklaringen en artikelen in de pers, bij bijeenkomsten, enz.

Van het verloop van de campagnes verzocht het I.D.V.F.-hoofdkwartier op de hoogte te worden gehouden.

G E H E I M

RESOLUTIE RAAD I.D.V.F. NOVEMBER 1949 BETREFFENDE ECONOMI-
SCH E RECHTEN DER VROUW EN DE TOENEMENDE ELLENDE IN DE KAPI-
TALISTISCHE LANDEN.

Op de tweede zitting van de Raad der Internationale Democratische Vrouwenfederatie, die in November 1949 in Moskou werd gehouden, werd een resolutie aangenomen over "de verdediging van de economische rechten van de vrouw in verband met de toenemende ellende en de werkloosheid in de kapitalistische landen". De resolutie begint als volgt:

"Kennis genomen hebbende van het rapport betreffende de "bescherming van de economische rechten van de vrouw en de toeneming van de ellende en de werkloosheid in de kapitalistische landen, constateert de Raad:

" De internationale situatie van de laatste tijd wordt gekenmerkt door de verzwakking van het kapitalistische systeem in zijn geheel, door een verscherping van een algehele crisis van het kapitalisme.

"Terwijl in de volksdemocratische landen en in de Sowjet-Unie de economie een steeds snellere ontwikkeling kent, zijn in de Verenigde Staten de symptomen van economische crises meer en meer duidelijk."

Vervolgens wordt op doctrinair-communistische wijze aangetoond, dat in de kapitalistische, koloniale en afhankelijke landen de "Verelendung" der arbeiders door steeds groter crises voert naar de ineenstorting der kapitalistische maatschappij.

De Raad der I.D.V.F. roept vervolgens de nationale secties op tot mobilisatie der vrouwenmassa's, ter verdediging van haar economische rechten, in de strijd tegen ellende en werkloosheid. Innige samenwerking met "de vakverbonden en de progressieve organisaties" wordt aanbevolen.

De meest felle "aanbevelingen" en "oproepen" van de Raad zijn vervat in de volgende passages:

"De Raad roept de nationale vrouwenorganisaties op om dagelijks het Marshall-plan te ontmaskeren, dat de nationale economie van de Marshall-landen in de war stuurt, en om te strijden tegen de regionale pacts en overeenkomsten, die de imperialistische machten aan de afhankelijke landen opleggen.

"Alle nationale organisaties van de I.D.V.F. moeten onop- houdelijk de misdadige en huichelachtige propaganda van Tito aantonen, die zich bedient van demagogische frasen over het socialisme en een politiek van economische onderwerping aan het Amerikaanse imperialisme nastreeft.

"De Raad stelt aan alle nationale afdelingen voor om de kwade praktijken van het Anglo-Amerikaanse imperialisme in de koloniale en de half-koloniale landen, waar het een uitlaatklep voor zijn crisis vindt, te ontmaskeren. De Raad stelt eveneens voor, het reactionnaire karakter van de regeringen van deze landen aan te tonen, die eensgezind met de vreemde imperialisten hun volk uitbuiten."

De Raad ziet voor de I.D.V.F.-secties een taak in het werken onder de vrouwen in de bedrijven, en:

"De Raad roept de nationale democratische vrouwenorganisaties op, de verradersrol van de reactionnaire leiders van de

-vakbewegingen-

Bijlage VI.
No. 325041.

GEHEIM

"vakbewegingen, die een aanvalspolitiek tegen het levenspeil van
"de werkende massa voeren en tegelijkertijd een scheuring bren-
"gen in het eenheidsfront van de arbeiders voor hun economische
"rechten, dagelijks te ontmaskeren, en eveneens die van de vrou-
"wenorganisaties, die de regering steunen."

Tenslotte beveelt de Raad der I.D.V.F. het Uitvoerend Comité en
het secretariaat aan:

"In nauw contact te treden met het W.V.V. en de acties ter
"verdediging van de economische belangen der arbeiders te onder-
"steunen."

N.B. In deze resolutie is de doorwerking te zien van de eind 1949 ge-
volgde linkse koers. Het stuk werd mogelijk opgesteld, omdat ook van
de I.D.V.F. werd verwacht, dat zij zou instemmen met het door de com-
munisten aangeheven koor tegen het Marshall - plan.

RAPPORTEN BETREFFENDE INTERNATIONALE VROUWENORGANISATIES

In November 1951 verzocht het I.D.V.F.-hoofdkwartier aan nationale secties om opgave van de in haar landen gevestigde zetels van internationale vrouwenorganisaties. De desbetreffende vragenlijst omvatte de volgende punten:

- "Doel van de organisatie.
- "Namen van de voornaamste leidsters.
- "Benaderend ledental.
- "Tot de organisatie behorende vooraanstaande persoonlijkheden.
- "Heeft de organisatie secties, in welke landen?
- "Ontwikkelt de organisatie grote activiteit onder haar leden?
- "Werkt de organisatie voor de vrede?
- "Welke publicaties geeft de organisatie uit?
- "(Gelieve de laatste nummers toe te zenden en te berichten, of een "abonnement mogelijk is.)"

GEHEIM

RAPPORTEN BETREFFENDE HANDTEKENINGENACTIE VOOR VREDESPACT
EN VOORBEREIDINGEN INTERNATIONALE CONFERENTIE TER BESCHER-
MING VAN HET KIND

Medio Mei 1951 werd door het I.D.V.F.-hoofdkwartier van de Nederlandse Vrouwenbeweging per omgaand antwoord verlangd op een reeks van vragen.

(De communistische wereld leefde toen in de periode van de handtekeningactie voor een vredespact tussen de Grote Vijf, opgezet door de Wereldvredeeraad, en de I.D.V.F. werkte bovendien aan de voorbereiding van de "Internationale conferentie ter bescherming van het kind".)

De vragen van het I.D.V.F.-hoofdkwartier waren als volgt geformuleerd:

"Op welke wijze is jullie organisatie ingeschakeld bij het inza-
melen van handtekeningen voor het vredespact?"

"Op welke wijze werken jullie? Vormen jullie vrouwencomité's
"of gemengde comité's? Nemen jullie deel aan de activiteiten van
"het comité van de vredesstrijders?"

"Hebben jullie bijzondere initiatieven ontwikkeld of met de
"eigen organisatievormen gewerkt? Wat zijn de resultaten? Welke
"ondervindingen kunnen jullie melden?"

"Wat werd gedaan aan de voorbereidingen voor de Internationale
conferentie ter bescherming van het kind?"

"Hebben jullie nieuwe bekende persoonlijkheden kunnen win-
"nen voor het internationale aanbevelingscomité van de internatio-
"nale kinderconferentie? Bestaat er een nationaal comité?"

"Hoe is de samenstelling daarvan? Organiseren jullie een natio-
"nale conferentie? Wanneer? Hoe luidt de agenda? Stellen jullie
"een onderzoek in naar de omstandigheden van de kinderen in jul-
"lie land?"

"Welk doel hebben jullie je gesteld tot aan de internatio-
"nale conferentie?"

Enige dagen later werd door het I.D.V.F.-hoofdkwartier aan de Nederlandse Vrouwenbeweging het bezoek aangekondigd van de toenmalige I.D.V.F.-secretaresse, de Belgische communiste Marie GUISSSE. Marie GUISSSE zou in de tweede helft van Mei in Brussel zijn om het congres van de Belgische communistische vrouwenorganisatie bij te wonen en zou naar Nederland doorreizen om met de N.V.B.-leiding de voorbereidingen voor de internationale kinderconferentie te bespreken.

Met die voorbereidingen was het intussen nergens al te best gesteld. Gedurende de volgende maanden zag het I.D.V.F.-hoofdkwartier zich steeds opnieuw genoodzaakt de datum voor de kinderconferentie te verschuiven. (De conferentie werd tenslotte pas in April 1952 gehouden, in plaats van in September 1951, zoals aanvankelijk de bedoeling was geweest.) Met de nationale secties werd druk gecorrespondeerd over de stand van de voorbereidingen in de verschillende landen. Eind September '51 werd aan de Nederlandse Vrouwenbeweging nog eens op duidelijke wijze kenbaar gemaakt wat er van haar verlangd werd, en wel in de volgende bewoordingen:

"Het is [.....] noodzakelijk en mogelijk,

" een door een nationaal comité te beleggen nationale
"conferentie '1) voor te bereiden, waarvan het doel is, in

- het -

1) In Nederland was in de zomer al een - niet zeer geslaagde - conferentie gehouden!

"het openbaar alom de aandacht te vestigen op de levensomstandig-
heden van het kind, zowel als te wijzen op de ten gevolge van
de oorlogsvoorbereidingen toenemende verslechtering in deze om-
standigheden, en daardoor een steeds groter aantal mensen (va-
ders en moeders van gezinnen) bijeen te brengen om in gemeen-
schappelijk overleg middelen en wegen te vinden om de bescher-
ming van het kind te verzekeren.

"Te zoeken naar middelen en wegen om een grootscheepse pro-
paganda-actie te starten om de kennis over de levensomstandig-
heden van het kind, zowel in Uw land als in andere landen, tot
in de verste gehuchten te verbreiden.

"Het voorbereidende werk voor de internationale conferentie
zal U bij de organisatie van Uw nationale conferentie van nut
zijn en omgekeerd. Het is noodzakelijk de oprichting van Uw na-
tionale comité en de namen van de vooraanstaande persoonlijk-
heden, die ertoe behoren, het beleggen van de nationale confe-
rentie en de samenstelling van het internationale comité van aan-
beveling met alle U ter beschikking staande middelen bekend te
maken (pers, radio, enz.). Te dien einde verdient het aanbeve-
ling een werkschema op te stellen, waarbij voorzien is in:

*vergaderingen, lezingen, discussies in alle gedeelten van
het land;

de manier, waarop Uw verenigingsorgaan zowel als andere
bladen, die Uw artikelen en bijdragen opnemen, een systematische
actie kunnen voeren;

het benaderen van vooraanstaande persoonlijkheden om hen
uit te nodigen artikelen in de dagbladders te schrijven of ver-
klaringen voor de radio af te leggen;

het uitgeven van brochures, prospectussen, plakaten, waar-
bij aan te trekken vooraanstaande persoonlijkheden, kunstenaars
enz."

Begin October 1951 bracht de I.D.V.F.-secretaresse Carmen ZANTI
een bezoek aan Nederland. Zij besprak bij die gelegenheid met de N.V.B.-
leiding het door de I.D.V.F. "voorgestelde werkschema".

Eind December 1951 werd door het I.D.V.F.-hoofdkwartier aan de
nationale secties een reeks vragen gesteld over de levensomstandighe-
den van het kind in haar landen, zulks ten behoeve van de commissie
van voorbereiding voor de internationale kinderconferentie. Overleg-
ging van statistisch materiaal werd daarbij verlangd. De vragen waren
als volgt geformuleerd:

"Gezondheidstoestand van de kinderen:

"levensstandaard van de gezinnen;

"voeding;

"huisvesting;

"geneeskundige verzorging;

"ziekten.

"Onderwijs:

"scholen (aantal, onderwijskrachten, sociale en geneeskundige

verzorging op school);

"moeilijk opvoedbare en verwaarloosde kinderen;

"vakopleiding;

"Morele en culturele ontwikkeling van de kinderen:

"demoraliserende invloed van literatuur, radio, film;

"jeugdcriminaliteit;

"opvoeding in de geest van de democratie en de vriendschap tussen

de volkeren."

De eerste maanden van 1952 stonden voor het I.D.V.F.-hoofdkwartier

G E H E I M

practisch geheel in het teken van de voorbereidingen voor de kinderconferentie. Aan de nationale secties werd op het hart gedrukt zo regelmatig en zo veelvuldig mogelijk te rapporteren over de stand van de voorbereidingen in haar landen.

In Maart 1952 werd in dit kader door het I.D.V.F.-hoofdkwartier, in verband met de samenstelling van een rapport over de morele en culturele ontwikkeling van het kind, aan nationale secties per omgaand gevraagd om beantwoording van de volgende punten:

"Beknopte inlichtingen over kinder- en jeugdorganisaties, de invloed ervan op het morele en culturele leven van de kinderen (zo mogelijk).

"Ondernomen acties, aangenomen resoluties over de uitwerking van de oorlogspropaganda, de schendliteratuur en -films, enz. op de kinderen, positieve acties om door het uitgeven van speciaal voor kinderen geschreven boeken en toneelstukken het morele en culturele leven van de kinderen te beïnvloeden.

"Hebt U voorbeelden van schoolboeken, die gaan over rassenhaat, ophitsing tot rassenhaat, oorlogspropaganda - goede voorbeelden ter bestrijding van deze kwaden?

"Is er in Uw land een stroming tegen de kindertoeslag?
"Gelieve ons, zo mogelijk, daarop betrekking hebbende artikelen en afgelegde verklaringen te zenden."

RAPPORTEN BETREFFENDE VROUWENRECHTEN

Van 24 Maart tot 16 April 1952 kwam te Genève de commissie der Verenigde Naties voor vrouwenrechten in zitting bijeen. Op grond van de haar destijds nog niet ontnomen, onder de categorie B vallende, adviserende stem, mocht de I.D.V.F. een gedelegeerde zenden. Ter informatie van haar gedelegeerde werd door het I.D.V.F.-hoofdkwartier begin Maart 1952 aan nationale secties antwoord op zeer korte termijn gevraagd op een reeks van vragen, zulks onder opgave van "cijfers en concrete gevallen". Aan nationale secties werd verzocht bij de samenstelling van haar rapport "bijzondere nadruk te leggen op de door de oorlogshitsers tegen de vrouw gevoerde ideologische propaganda, zowel als op de pogingen de vrouw te beroven van het in jarenlange strijd om de rechten der vrouw verworven goed". De desbetreffende vragenlijst omvatte de volgende punten:

"Politieke rechten

"Wordt de gelijkberechtiging van vrouwen en mannen door Grondwet en wet gegarandeerd? Sinds wanneer? (Artikelen citeren.)

"Hebben de vrouwen stemrecht? Zijn zij kiesbaar? In politieke en gemeenteverkiezingen? Sinds wanneer? Hoeveel vrouwen hebben aan de laatste verkiezingen deelgenomen? Hoeveel vrouwen waren in het kiesregister opgenomen?

"Is er enigerlei onderscheid tussen mannen en vrouwen met betrekking tot de kiesrechten? (Wet citeren.)

"Kan de vrouw in de verschillende overheidsdiensten werkzaam zijn? (Citeren in welke.) In welke getalsverhouding werken de vrouwen in deze diensten? Tot welke sociale laag behoren zij?

"Hebben de in verschillende landen getroffen oorlogsvoorbereidingen gevolgen voor de politieke rechten van de vrouwen? (In hoeverre wettelijk en praktisch?)

"Burgerrechten

"Heeft de vrouw burgerrechten? Zo ja, sinds wanneer? (Wet citeren.) Is er onderscheid tussen vrouwen en mannen met betrekking tot de burgerrechten? (Artikelen en wet citeren.)

"Kan een vrouw jury-lid zijn?

"Kan zij in politieke functies gekozen worden en deze uitoefenen:

"a) in de regering;

"b) in wetgevende lichamen?

"Zo ja, is er onderscheid ten aanzien van:

"a) aannemingsvoorwaarden;

"b) vereisten;

"c) salarissen?

"Is er onderscheid in de behandeling van de vrouw in de openbare ambten?

"Onderwijs

"Geldt, waar leerplicht bestaat, deze evenzeer voor meisjes als voor jongens?

"a) Is de duur van de schooltijd gelijk?

"b) Zijn de getuigschriften bij het verlaten der school gelijk?

"c) Zijn de scholen gemengd (jongens en meisjes)?

"Heeft de vrouw toegang tot alle trappen van het onderwijs?

"a) middelbare scholen;

"b) universiteiten;

"c) kunstacademies;

G E H E I M

- "d) technische scholen;
- "e) vakscholen;
- "f) handelsscholen.

"Diversen

"Wordt er in Uw land uit de oorlogsvoorbereidingen voortsprui-
"tende propaganda gevoerd door middel van de radio, de pers, de
"litteratuur, enz., waarmede beoogd wordt de vrouwen op een lager
"niveau te stellen en haar rechten, in overeenstemming met de formu-
"le van Hitler, te beperken tot keuken, kinderen en kerk? (Zo moge-
"lijk documenten, kranten, tijdschriften en illustraties bijvoegen.)"

AAN I.D.V.F. UITGEBRACHTE RAPPORTEN BETREFFENDE N.V.B.-ORGANISATIE

EN -ACTIES

In October 1948 werd door de Nederlandse Vrouwenbeweging aan de Internationale Democratische Vrouwenfederatie verslag uitgebracht over de activiteiten der N.V.B. gedurende de eerste twee jaar van haar bestaan. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste passages uit het desbetreffende rapport.

Oprichting

"De Nederlandse Vrouwenbeweging werd opgericht op een congres, "dat op 2 en 3 November 1946 te Amsterdam werd gehouden. De initiatiefneemsters waren vrouwen, die uit Duitse concentratiekampen waren teruggekeerd, en plaatselijke vrouwenverenigingen, waarin men gedurende de Duitse bezetting illegaal had gewerkt.

"Bij de oprichting was aanwezig een vertegenwoordigster van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie, Marguérite MONTRE. "Zij bepleitte de aansluiting van de N.V.B. bij de I.D.V.F. Het congres nam op 3 November 1946 het besluit, dat de nieuwe organisatie, "de N.V.B., zich zou aansluiten bij de I.D.V.F."

Activiteit

Opgemerkt wordt, dat sinds de aanvang van 1947 acties tegen de duarte worden gevoerd en dat demonstraties tegen de duarte hier en daar aanleiding hebben gegeven tot optreden van de politie.

Indonesië

"Gedurende de afgelopen twee jaar heeft de N.V.B. vastberaden gestreden voor het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk, "voor het terugtrekken uit Indonesië van de Nederlandse troepen en "voor onderhandelingen gegrondvest op gelijke rechten en vriendschapelijke verhoudingen. Toen de Nederlandse regering een koloniale oorlog tegen het Indonesische volk, heeft de N.V.B. heftig geprotesteerd tegen deze oorlog, zulks door middel van openbare bijeenkomsten, manifesten, enz." - - - - -

- - - "Wij hebben getracht contact op te nemen met de Indonesische vrouwenorganisaties KOWANI en PEMOEDA POETERI INDONESIA, maar door "de slechte postverbinding met de Indonesische Republiek was dit "contact zeer gering."

Petitionnement voor de vrede

Vermeld wordt de in November 1948 opgezette handtekeningenactie voor een vredespetitionnement, aan te bieden aan de Verenigde Naties.

Acties voor de rechten der vrouw

Opgemerkt wordt, dat de N.V.B. terzake van een actie tegen het (dreigende) ontslag van de gehuwde ambtenares samenwerking heeft gezocht met andere vrouwenorganisaties en dat deze samenwerking is afgewezen.

Nationale bijeenkomsten

Een opsomming wordt gegeven van gehouden landelijke bijeenkomsten. Vermeld wordt de aanwezigheid van de I.D.V.F.-vertegenwoordigster Dorothy GOTTLIEB op het tweede congres der N.V.B., dat op 24 en 25 April 1948 werd gehouden.

G E H E I M

Plaatselijke activiteit

"De N.V.B. heeft momenteel 65 plaatselijke afdelingen. Al naar gelang van de plaatselijke omstandigheden worden acties gevoerd voor crèches, kleuterscholen, uitreiking van voedsel en melk op de scholen, toewijzing van woningen, water- en electriciteitsvoorziening, deelneming aan prijzencommissies, verbetering in de wijze van betaling van schoolgeld, enz." - - - - -

N.V.B.-publicaties

"De N.V.B. geeft een maandblad "Vrede en Opbouw" uit van 8 pagina's, in een oplage van 12.000."

Hoofdbestuur

Opgegeven wordt de samenstelling van het hoofdbestuur, onder vermelding van namen, woonplaatsen en functies der leden.

x x x

Voor de tweede zitting van de Raad der I.D.V.F., die in November 1949 in Moskou werd gehouden, werd door de Nederlandse Vrouwenbeweging verslag uitgebracht over haar activiteiten sinds November 1948. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste passages uit het rapport.

Algemeen

Gemeld wordt een alom verhoogde activiteit, die gedeeltelijk wordt toegeschreven aan "de verscherpte politieke situatie" in Nederland. Vermeld wordt een aantal plaatselijke afdelingen van 67 en een verhoging van het ledental van 5.835 tot 6.455.

- - - "Toen onze vereniging werd opgericht, waren aan vele vrouwen de doelstellingen niet duidelijk. Bij de oprichting van onze vereniging waren vele vrouwen lid, omdat naar haar mening de Nederlandse Vrouwenbeweging een neutrale organisatie zou zijn. Zodra onze organisatie tegen de oorlog in Indonesië optrad, zegden vele vrouwen haar lidmaatschap op."

Hoofdbestuur

"In de loop van dit jaar hebben enkele leden zich uit het hoofdbestuur teruggetrokken. De reden daarvan is het afleggen van de zogenaamde neutraliteits-tendens."

Hierop volgt een opsomming van alle wijzigingen, die zich in het hoofdbestuur hebben voorgedaan.

Indonesië

Verslag wordt gedaan van door de N.V.B. ondernomen acties tegen het beleid der Nederlandse regering inzake Indonesië. In een apart rapport wordt bovendien een gedetailleerd overzicht gegeven van wat door Nederlandse Vrouwenbeweging, Communistische Partij Nederland, Algemeen Nederlands Jeugdverband, Eenheidsvakcentrale en andere organisaties in de jaren 1946-1949 werd ondernomen tegen het Indonesië-beleid der regering.

Algemene vredesactie

Gemeld wordt een resultaat van de eind 1948 gevoerde handtekeningactie voor een vredespetitionnement aan de Verenigde Naties van 10.000 handtekeningen.

G E H E I M

Wereldvredesactie

"De Nederlandse Vrouwenbeweging vaardigde 18 vrouwen af naar "het Wereldvredescongres in Parijs." - - - - -
- - - "Onze vice-voorzitster Rie LIPS-ODINOT is lid van de Nederlandse Vredesraad." - - - - -
- - - "Na het Wereldvredescongres in Parijs werden op vele plaatsen "vredescomité's opgericht, waaraan de Nederlandse Vrouwenbeweging "haar volle medewerking gaf."

Nationale acties

Een opsomming wordt gegeven van door de N.V.B. opgezette hulpacties bij stakingen, acties tegen verhoging van woninghuren en prijzen, e.d.

Actie voor de verdediging van de rechten der vrouw

"De Nederlandse Vrouwenbeweging heeft verzocht te worden toegelaten als lid van een "comité voor de verdediging van het recht "op werk voor de vrouw", waarvan alle Nederlandse vrouwenorganisaties lid zijn, maar werd geweigerd."

Organisatie (nationale bijeenkomsten)

Een opsomming wordt gegeven van gehouden landelijke bijeenkomsten. Speciale aandacht wordt geschonken aan de op 29 en 30 October 1949 te Amsterdam gehouden landelijke conferentie (dit is de gedenkwaardige conferentie, waarop de N.V.B.-leiding definitief afrekende met de neutraliteits-tendens):

- - - "Uitvoerig werd gediscussieerd over de neutraliteitsgedachte "in de Nederlandse Vrouwenbeweging. Aangetoond werd, dat het onmogelijk is neutraal te blijven en dat wij progressief moeten zijn. Wij "kiezen de zijde van hen, die werkelijk vrede wensen, en de voor-"naamste kracht in de strijd voor de vrede is de Sowjet-Unie."

Propaganda

Gemeld wordt een verhoging van de oplage van het maandblad "Vrede en Opbouw" van 13.000 in 1948 tot 15.000 in 1949.

Opmerking

"Onze vereniging ondervindt grote weerstand van de reactie. "Geen der grote bladen publiceert enig nieuws over onze vereniging, "met uitzondering van "De Waarheid". De andere kranten trachten "haar lezers te misleiden met berichten, dat onze organisatie een "communistische zou zijn.

"Geen samenwerking met andere vrouwenverenigingen is op landelijk niveau tot stand gekomen."

AAN I.D.V.F. UITGEBRACHTE RAPPORTEN OVER DE ECONOMISCHE
SITUATIE IN NEDERLAND EN OVER DE NEDERLANDSE PERS.

Voor de I.D.V.F.-raadszitting van November 1949 werd door de Nederlandse Vrouwenbeweging aan de Internationale Democratische Vrouwenfederatie een rapport uitgebracht over de economische situatie in Nederland.

"Dit rapport," aldus aanhef, "verschafft enige gegevens over de economische situatie in Nederland en over de werkloosheid en is bestemd voor het rapport over de groei van ellende en werkloosheid in de kapitalistische landen."

Over de werkloosheid wordt daarna onder meer het volgende opgemerkt:

"Volgens de officiële gegevens bedroeg het aantal werklozen, personen die wachtgeld genoten en arbeiders, die als werklozen werkten in de D.U.W. (Dienst Uitvoering Werken - rijkdienst voor tewerkstelling van werklozen in staatswerken, zoals bij voorbeeld de landontginning):

"per 30 September 1947: 28.600;

"per 30 September 1948: 29.100;

"per 30 September 1949: 47.300.

"Volgens een officiële schatting heeft 40% der werklozen zich niet laten inschrijven bij de arbeidsbeurzen, zodat het werkelijke aantal werklozen ongeveer 65.000 bedraagt, buiten beschouwing gelaten ruim 100.000 soldaten, zodat het uiteindelijke aantal werklozen ongeveer 200.000 zal bedragen."

Tegelijkertijd werd een rapport uitgebracht over de Nederlandse pers. Het woord "rapport" is misplaatst te achten, aangezien in het stuk slechts in verschillende toonaarden wordt betoogd, dat de Nederlandse pers "niet deugt", zonder concreet te worden. De belangrijkste passages volgen hieronder:

"Het spreekt vanzelf, dat de Nederlandse pers ons bedolven heeft onder artikelen, die ons de grote voordelen moesten bijbrengen van de Benelux en de Marshall-hulp en de noodzaak van het Atlantisch Pact, teneinde ons te verdedigen tegen de agressie van "zekere machten".

"Daarnaast wordt de minste geringste aanleiding aangegrepen en uitgebuit om de bevolking op te hitsen tegen die van de landen der nieuwe democratiën en van de Sowjet-Unie, terwijl men tracht de haat tegen de communisten er bij ons in te hameren.

"Dit geldt voor de gehele reactionaire pers, met inbegrip van de bladen van de Partij van de Arbeid (soc.-dem.)" -----

-----"Wij [de N.V.B.] moeten voorzichtig te werk gaan, aangezien de meerderheid van de bevolking is vergiftigd door de reactionaire pers en de radio, wat ten gevolge heeft, dat de vrouwen het N.V.B.-blad weigeren, als het op de voorpagina b.v. een foto brengt van een Griekse partisaan of van de Sowjet-Unie. Wij zijn derhalve tot de slotsom gekomen, dat het beter is dergelijke foto's te vermijden, zodat ze ertoe gebracht kunnen worden de artikelen te lezen."